

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG

Na temelju članka 20. stavka 2. Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom („Narodne novine“, br. 80/11. i 68/13.), članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 150/11. i 119/14.) i članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, br. 125/13.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2016. godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Godišnje izvješće o izvozu robe s dvojnomo namjenom u 2015. godini, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, KLASA: 001-01/14-02/2 , URBROJ: 521-S-04-16-19.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

Tihomir Orešković



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH
I EUROPSKIH POSLOVA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

**IZVOZ ROBE S DVOJNOM NAMJENOM
U 2015. GODINI**

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Sadržaj

UVOD	1
GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI	2
ZAKONODAVNI OKVIR KONTROLE IZVOZA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM U RH	4
NOVOSTI U ZAKONODAVNOM OKVIRU U 2015. GODINI	5
SURADNJA NA PODRUČJU IZVOZNE KONTROLE	9
MEĐUNARODNA SURADNJA	9
SURADNJA S INDUSTRIJOM	11
PROGRAM UNUTARNJE USKLAĐENOSTI	12
MEĐUNARODNI UGOVORI I REŽIMI	13
KONTROLA IZVOZA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM U RH	17
VRSTE DOZVOLA I POTVRDA	19
GLOBALNA IZVOZNA DOZVOLA	19
OPĆE IZVOZNE DOZVOLE EU	20
NACIONALNA OPĆA IZVOZNA DOZVOLA	21
POVJERENSTVO ZA NADZOR ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	21
PROCEDURE IZDAVANJA DOZVOLE	22
TRACKER SUSTAV	23
POPIS ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	24
REZULTATI KONTROLE IZVOZA U 2015. GODINI	28
PRILOZI	36

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

UVOD

Sustav kontrole izvoza predstavlja skup zakona, načela i propisa koji upravljaju izvozom strateške robe kao način promicanja nacionalnih sigurnosnih interesa i ciljeva vanjske politike države. Republika Hrvatska uspostavila je sustav nadzora izvoza robe s dvojnomo namjenom početkom 2005. godine, donošenjem Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom, koji je stavljen van snage 1. srpnja 2013. godine.



Članstvom u Europskoj uniji, u Republici Hrvatskoj započela je primjena Zajedničke trgovinske politike Europske unije, što uključuje i propise o nadzoru robe s dvojnomo namjenom. U Europskoj uniji, nadzor robe s dvojnomo namjenom reguliran je Uredbom Vijeća (EZ) 428/09 od 5. svibnja 2009., s izmjenama, kojom se utvrđuje režim Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnomo namjenom (u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) 428/09). Uredba je obvezujuća i direktno primjenjiva u svim državama članicama Europske unije, dok se nacionalnim propisima utvrđuju nadležna tijela za izdavanje dozvola i provođenje nadzora, te propisuju kazne.

Zakon o nadzoru robe s dvojnomo namjenom omogućuje direktnu primjenu Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009 u Republici Hrvatskoj.

Roba s dvojnomo namjenom je roba, uključujući računalne programe i tehnologiju, koja se može koristiti kako u civilne, tako i u vojne svrhe, te roba koja može biti upotrijebljena u neeksplozivne svrhe, ali i koja na bilo koji način može pomoći u proizvodnji nuklearnog oružja ili drugih nuklearnih eksplozivnih naprava.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Nadzor izvoza robe s dvojnomo namjenom ima važnu ulogu u sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje koje danas predstavlja veliku prijetnju regionalnoj i svjetskoj sigurnosti.

U borbi protiv terorizma i širenja oružja za masovno uništenje veliki broj zemalja uspostavio je i unaprijedio zakonske i institucionalne okvire nacionalnih sustava nadzora izvoza robe i tehnologije s dvojnomo namjenom. Uvođenjem sustava nadzora pridonosi se neširenju oružja za masovno uništenje u svijetu, borbi protiv terorizma, te globalnoj i regionalnoj sigurnosti, uz istovremeno omogućavanje obavljanja legitimne trgovine. Republika Hrvatska, primjenom sustava nadzora izvoza robe s dvojnomo namjenom, usklađuje sustav nacionalne sigurnosti i vanjske politike s ekonomskim interesima.

Na taj način izvozna kontrola doprinosi i provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, kroz jačanje nacionalnog sustava prevencije. Nacionalnu strategiju i Akcijski plan Vlada Republike Hrvatske usvojila je na sjednici održanoj 10. siječnja 2013. godine.

Nadležno tijelo za izdavanje dozvola za robu s dvojnomo namjenom je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Sukladno obvezama iz Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, dužno je izraditi, do 30. travnja tekuće godine, godišnje Izvješće o izvozu robe s dvojnomo namjenom za prethodnu godinu i dostaviti ga Vladi Republike Hrvatske.

Godišnje izvješće o izvozu robe s dvojnomo namjenom sadrži informacije o



GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

zakonodavnom okviru kontrole izvoza robe s dvojnomo namjenom, o izdanim, i realiziranim dozvolama za robu s dvojnomo namjenom, te druge relevantne informacije vezane za sustav kontrole izvoza u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji.

S obzirom da je primjena Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom započela 1. srpnja 2013. godine, danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, ovo je treće izvješće koje Ministarstvo vanjskih i europskih poslova dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

ZAKONODAVNI OKVIR KONTROLE IZVOZA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM U RH

Republika Hrvatska uspostavila je sustav nadzora izvoza robe s dvojnomo namjenom početkom 2005. godine, donošenjem Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom, temeljen na Uredbi (EZ) br. 1334/2000 od 22. lipnja 2000. kojom se uspostavlja režim zajednice za kontrolu izvoza robe i tehnologije s dvojnomo namjenom u Europskoj uniji.

Donošenjem Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1540, koja je propisala da države članice UN-a uvedu kontrolu nad brokeringom i provozom robe s dvojnomo namjenom, te propišu odgovarajuće kazne, Republika Hrvatska je 2008. godine donijela Zakon o izmjenama i dopunama



Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom. Zakonom su propisane odredbe prema obvezama Rezolucije VS UN 2540. U Europskoj uniji režim kontrole robe s dvojnomo namjenom uređen je Uredbom Vijeća (EZ) 428/2009., s izmjenama. Pružanje tehničke pomoći s robom s dvojnomo namjenom uređeno je Zajedničkom akcijom Vijeća od 22. lipnja 2000. godine o nadzoru tehničke pomoći u vezi s određenim vrstama vojne uporabe (2000/401/CFSP).

Iako je Republika Hrvatska imala uređen sustav nadzora robe s dvojnomo namjenom, od 1. srpnja 2013. godine, kao nova članica Europske unije, u obvezi je primjenjivati Uredbu Vijeća (EZ) 428/2009. Novim Zakonom o nadzoru robe s dvojnomo namjenom, koji je stupio na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, omogućena je neposredna primjena i provedba Uredbe Vijeća (EZ) broj 428/2009. Zakonom su utvrđena nadležna tijela za izdavanje dozvole i provođenje nadzora, te

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

kaznene odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009 i Zajedničke akcije Vijeća od 22. lipnja 2000. godine.

S obzirom da je predmetna Uredba Vijeća EU 428/2009 izmijenjena Uredbom (EU) br. 1232/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011., u svibnju 2013. godine, kojom je doneseno pet novih općih izvoznih dozvola EU,



donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom kojim se omogućava njezina neposredna primjena. Donošenjem navedenog Zakona nastupili su povoljniji uvjeti za hrvatske izvoznike jer je omogućena uporaba općih dozvola Europske unije, odnosno izvoz određene robe na određene destinacije bez izdavanja pojedinačne izvozne dozvole. Uporabom općih dozvola povećava se konkurentnost industrije uz uspostavljanje jednakih uvjeta na razini Europske unije uz istovremeno osiguravanje visoke razine sigurnosti i poštivanje međunarodnih obveza.

NOVOSTI U ZAKONODAVNOM OKVIRU U 2015. GODINI

Na razini Europske unije u 2015. godini nastavljen je proces revizije politike izvozne kontrole i to s procjenom učinka, te provedenim javnim konzultacijama.

Europska komisija pokrenula je "Procjenu učinka" kako bi se napravila dubinska i sveobuhvatna analiza gospodarskih i socijalnih učinaka (uključujući sigurnost i ljudska prava), te učinke na okoliš.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Također, kao dio pregleda politike izvozne kontrole u Europskoj uniji, Europska komisija je od 15. srpnja do 15. listopada 2015. godine provela javnu raspravu koja je imala za cilj prikupiti mišljenja dionika i javnosti u vezi s ciljeva navedenih u Komunikaciji o reviziji izvozne kontrole u kojoj je predstavljena dugoročna vizija i konkretne inicijative za modernizaciju kontrole izvoza Europske unije i njene prilagodbe na brze promjene tehnoloških, ekonomskih i političkih okolnosti. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je putem Hrvatske gospodarske komore i svoje web stranice pozvalo hrvatske izvoznike da sudjeluju u javnim konzultacijama Europske komisije. Temeljem prikupljenih podataka napravljeno je izvješće, odnosno procjena učinka revizije politike izvozne kontrole. Velika većina ispitanika (86%), složili su se da bi revizija aktualnih pravila kontrole izvoza u Europskoj uniji poboljšala sam sustav izvozne kontrole, osobito s obzirom na njegove sposobnosti u rješavanju sigurnosnih rizika kao što su proliferacija oružja za masovno uništenje. Prema većini ispitanika revizija bi također značajno poboljšala učinkovitost administracije (55%), te povećala konkurentnost europskih tvrtki (49%). S druge strane, većina sudionika nije predviđela značajne utjecaje na okoliš ili socijalne utjecaje (uključujući na tržište rada). Nadalje, 34% ispitanika smatra kako revizija može pridonijeti sprječavanju kršenja ljudskih prava u trećim zemljama, dok se 25% ne slaže s tom tvrdnjom.

Također, jedna od zadaća prikupljenih podataka je bila i procjena koliki broj tvrtki u Europskoj uniji je uključen u područje robe s dvojnomo namjenom, što se pokazalo kao veliki izazov s obzirom da je do tih podataka izuzetno teško doći. Naime, pored individualnih dozvola imamo i globalne, te opće dozvole za koje mnoge države članice nisu u mogućnosti dostaviti podatak o realnom izvozu. Isto tako, kao realan problem naveden je i nematerijalan prijenos tehnologije (ITT), koji nije uključen u carinski postupak. Temeljem prikupljenih podataka, utvrđeno je kako tvrtke uglavnom ne vide problem u trošku koji se odnosi na usklađenost s regulativom kontrole izvoza. Isto tako, utvrđeno je kako tvrtke ne brine eventualno odbijanje zahtjeva za dozvolom već

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

indirektni trošak koji se odnosi na kompliciranu dokumentaciju, te vremenski okvir u kojem nadležno tijelo donese odluku o predmetnom izvozu. Nadalje, utvrđeno je kako postoji razlika u pristupu u velikim kompanijama i malim i srednjim tvrtkama (SME) kao i od sektora do sektora te kako su SME u segmentu istraživanja i inovacija pod manjim utjecajem u odnosu na velike kompanije.

Europska komisija će koristiti rezultate konzultacija kao i procjenu učinka kako bi identificirala najprikladnije regulatorne i neregulatorne aktivnosti i odlučila hoće li - i kako, na razuman, učinkovit i djelotvoran način - predložiti izmjene i dopune Uredbe (EZ) br. 428/2009 u prvoj polovici 2016.

Što se tiče zakonodavnog dijela na razini Europske unije, Europska komisija je dana 12. listopada 2015. godine objavila Delegiranu Uredbu Komisije (EU) br. 2420/2015 kojom je ažuriran zajednički Popis robe s dvojnomo namjenom Europske unije. Popis je naveden u Prilogu I. Uredbe Vijeća (EZ) br. 428/2009, koji je konsolidirana kompilacija popisa međunarodnih režima o izvoznoj kontroli (Wassenaar aranžmana, Grupe za sprječavanje širenja nuklearnog oružja i materijala, Australske skupine i Režima kontrole raketne tehnologije, te Konvencije o kemijskom oružju). Time se osigurava redovito i pravodobno ažuriranje zajedničkog popisa robe s dvojnomo namjenom u skladu s dužnostima i obvezama koje su preuzele države članice u okviru međunarodnih režima za kontrolu izvoza. Delegiranom Uredbom (EU) br., 2420/2015 u Popis robe s dvojnomo namjenom, uključene su izmjene dogovorene unutar međunarodnih režima u 2014. i 2015. godini. Novi i pročišćeni kontrolni Popis Europske unije stupio je na snagu 25. prosinca 2015. godine, omogućivši



GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

tako da se države članice pridržavaju svojih međunarodnih obveza u pogledu kontrole izvoza i pomažući izvoznicima Europske unije, tamo gdje su kontrolni parametri oslabljeni. Nov Popis sadrži oko 100 izmjena kontrole, a uzeo je u obzir zadnji znanstveni, tehnološki, industrijski i komercijalni razvoj. Promjene se odnose uglavnom na alatne strojeve, tehnologiju avionike, svemirsku tehnologiju i civilne bespilotne letjelice, te na skidanje s kontrole određenih kriptiranih proizvoda za informacijsku sigurnost.

SURADNJA NA PODRUČJU IZVOZNE KONTROLE

MEĐUNARODNA SURADNJA

Republika Hrvatska je već dugi niz godina aktivni sudionik u međunarodnoj zajednici neproliferacije oružja za masovno uništenje, te je i sama sudjelovala kao organizator značajnih događaja vezanih za to važno pitanje.

Tijekom 2015. godine Republika Hrvatska je nastavila sudjelovati u međunarodnim projektima u području nadzora robe s dvojnomo namjenom. Najveći dio angažmana odnosio se na sudjelovanje na projektima Europske unije na kojima su hrvatski službenici u razmijeni iskustava i informacija imali prilike steći vrijedna iskustva i znanja, te s ostalim kolegama podijeliti svoja iskustva. Vrijedno spomena je kako se Republika Hrvatska percipira kao zemlja koja je uspješno razvila sustav izvozne kontrole te kako služi kao primjer zemljama u susjedstvu. U tom kontekstu hrvatski službenici su kao stručnjaci u području izvozne kontrole robe s dvojnomo namjenom uključeni u program pomoći Europske unije trećim zemljama u jačanju zakonodavstva i administrativnih kapaciteta – EU Export Control Outreach Programme.



Nezaobilazna je i dugogodišnja suradnja s Vladom Sjedinjenih Američkih Država putem donacija u okviru Programa za kontrolu izvoza i sigurnosti granica Ministarstva vanjskih poslova SAD-a (EXBS – Export Control and Related Border Security) koji je aktivno pridonio razvoju Tracker sustava za izdavanje dozvola i Programa unutarnje usklađenosti (ICP – Internal Compliance Program) kao web alata, kao i organizaciji raznih seminara i radionica.



GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Kao nastavak suradnje sa zemljama u susjedstvu, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je, u suradnji s Veleposlanstvom SAD-a i Export Control and Related Border Security Programom iz SAD-a, u lipnju 2015. godine, organizirao seminar pod nazivom „Regionalni seminar o kontroli provoza i pretovara robe vojne i dvojne namjene“. Seminar je bio namijenjen predstavnicima državnih tijela koji su nadležni za kontrolu izvoza iz susjednih zemalja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Makedonija i Srbija). Na seminaru su sudjelovali stručnjaci iz Njemačke, Mađarske, SAD-a, Estonije i Hrvatske, te predstavnik Svjetske carinske organizacije (WCO) koji su prenijeli svoja znanja i iskustva u području kontrole provoza i pretovara robe s vojnom i dvojnomo namjenom.

U siječnju 2015. godine, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je u suradnji s Vladom SAD-a u okviru EXBS Programa (Export Control and Related Border Security) je primilo predstavnike Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacije Republike Srbije. Cilj sastanka je bio prenijeti hrvatska iskustva implementacije Programa unutarnje usklađenosti (PUK), besplatnog internetskog alata, koji se nalazi na web stranicama MVEP-a u Republici Hrvatskoj. Srpska strana iskazala je interes za preuzimanjem istog alata u njihov sustav izvozne kontrole s obzirom da svi međunarodni režimi, čija članica Republika Srbija želi postati, naglašavaju važnost primjene ovog alata u poštivanju izvozne kontrole.

Također, u studijski posjet Ministarstvu vanjskih i europskih poslova došlo je albansko izaslanstvo u svibnju 2015. godine, koji je također održan u organizaciji Programa kontrole izvoza i sigurnosti granica (The Export Control and Related Border Security (EXBS) Program). Hrvatski stručnjaci iz područja kontrole izvoza robe s dvojnomo te vojnom namjenom, te stručnjaci zaduženi za provođenje međunarodnih mjera ograničenja predstavili su albanskom izaslanstvu zakonodavni okvir, te način implementacije cjelokupnog sustava kontrole izvoza. Naime, albanske kolege su u

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

procesu unaprjeđivanja svog zakonskog okvira koji se odnosi na kontrolu izvoza s posebnim naglaskom na provođenje međunarodnih mjera ograničenja te načina implementacije istih u njihov zakonodavni okvir.

Sveobuhvatan niz aktivnosti Republike Hrvatske u velikoj je mjeri provođen i provodit će se u okviru međunarodne suradnje, gdje Republika Hrvatska kontinuirano pridonosi naporima međunarodne zajednice u rješavanju najznačajnijih globalnih sigurnosnih pitanja, te ostalih međunarodno preuzetih obveze na polju nadzora robe s dvojnomo namjenom.

SURADNJA S INDUSTRIJOM

Važna zadaća u području izvozne kontrole, ali i provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, je podizanje svijesti industrije, odnosno gospodarskog sektora o važnosti poslovanja sukladno zakonskoj regulativi naglašavajući činjenicu kako je to u interesu države ali i u interesu same tvrtke. Bez obzira koliko kvalitetne propise u području izvozne kontrole država imala dosadašnja praksa je pokazala kako bez bliske i dobre suradnje s industrijom nije moguće provoditi učinkovitu izvoznu kontrolu.

U tom smislu, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova održava redovite kontakte s industrijom, koji uključuju različite vrste pomoći tvrtkama koje izvoze svoje proizvode. Najznačajniji oblik suradnje provodi se kroz održavanje specijaliziranih seminara i

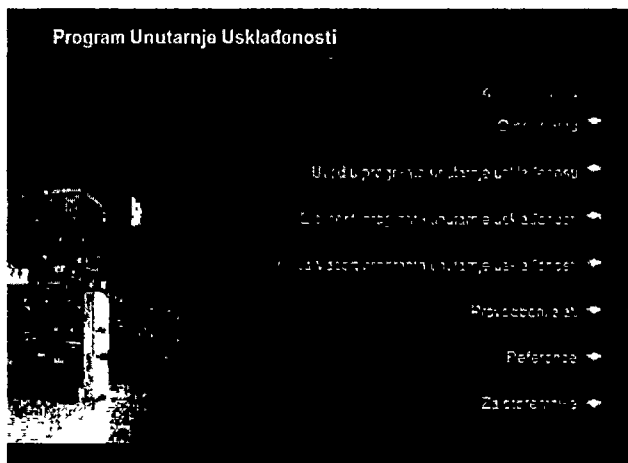


GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

radionica, te kroz kontinuiranu edukaciju i informiranje o svim zakonskim novinama. Valja napomenuti kako je otvorena posebna e-mail adresa kontrola.izvoza@mvep.hr za redovite kontakte s industrijom, kako bi tvrtke što brže dobile traženu informaciju. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova pomaže tvrtkama u tumačenju propisa, posebno sankcija kod ugovaranja novih poslova, kako bi se spriječilo kršenje međunarodnih sankcija te poslovalo u skladu sa propisima o kontroli izvoza robe s dvojnomo namjenom.

PROGRAM UNUTARNJE USKLAĐENOSTI

Kontrola izvoza odraz je nacionalne sigurnosti jedne države, njezine vanjske politike i gospodarskih interesa, a provodi se radi borbe protiv međunarodnog terorizma i širenja oružja za masovno uništenje. Sustav kontrole izvoza temelji se na međunarodnim standardima, a jedan od tih standarda je i **Program unutarnje usklađenosti - PUU**.



Program unutarnje usklađenosti donacija je u okviru EXBS Programa (Export Control and Related Border Security – Program za kontrolu izvoza i sigurnosti granica) Ministarstva vanjskih poslova SAD-a. Program unutarnje usklađenosti je Internetski alat, koji služi kao pomoć u poslovanju te treniranju hrvatskih tvrtki za usklađivanje s hrvatskim i međunarodnim zahtjevima nadzora izvoza strateške robe.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Program je predstavljen tvrtkama početkom 2010. godine, te je u srpnju 2011. godine proširen dijelom koji se odnosi na otpremnike. Hrvatska inačica PUU-a postavljena je na web stranice Ministarstva vanjskih i europskih poslova - <http://icp.mvep.hr>. Sadrži jednostavne korake i elemente koji će vam objasniti što je PUU, zašto i kako se koristi.

PUU je naročito je koristan za male tvrtke koje ne moraju ulagati vlastita sredstva za izradu vlastitog Programa.

U većini zemalja primjena PUU-a još uvijek je na dobrovoljnoj bazi i nije obvezna za izdavanje individualnih dozvola. Međutim, primjena programa obvezna je samo za određene povlaštene dozvole, kao što je globalna dozvola te stoga velike kompanije, koje se bave proizvodnjom ili trgovinom strateške robe, imaju uspostavljen takav Program.

MEĐUNARODNI UGOVORI I REŽIMI

Sustav izvozne kontrole bazira se na obvezama i smjernicama proisteklim iz međunarodnih ugovora i režima izvozne kontrole kao i odgovarajućim konvencijama i sporazumima. Osnovna zadaća međunarodnih pravnih instrumenata i režima u segmentu kontrole izvoza jeste nadzor osjetljive robe i tehnologije čime zauzimaju posebno važnu ulogu u borbi protiv terorizma i sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje.

Republika Hrvatska poštuje sve obveze proistekle iz međunarodnih ugovora i režima izvozne kontrole kao i odgovarajućih konvencija i sporazuma koji se odnose na neširenje oružja za masovno uništenje i konvencionalnog oružja. Spomenut ćemo samo najvažnije:

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

- Ugovor o neširenju nuklearnog oružja (NPT),
- Konvencija o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog naoružanja i njegovu uništenju (CWC),
- Konvencija o zabrani razvijanja, proizvodnje i skladištenja bakteriološkog (biološkog) i toksičkog oružja i o njihovu uništenju (BTWC).

Donošenjem Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom, ispunjen je jedan od važnijih uvjeta za članstvo u međunarodnim režimima o kontroli izvoza. Republika Hrvatska sudionica je sljedećih međunarodnih aranžmana i režima:



- **Wassenaar aranžman (Wassenaar Arrangement - WA)** – cilj ovog aranžmana je poticanje transparentnosti i veće odgovornosti u prijenosu robe i tehnologije za konvencionalno oružje i robu s dvojnomo namjenom, te održavanje dogovorenog kontrolnog popisa vojne robe i robe s dvojnomo namjenom. Republika Hrvatska sudionica je WA od lipnja 2005. godine.

U 2015. godini WA je nastavio sa svojim aktivnostima u cilju održavanja međunarodne i regionalne sigurnosti i stabilnosti. Utvrđen je okvir za provedbu pete interne procjene koja uključuje sveobuhvatne provjere kako bi se razina efikasnosti i funkcionalnosti rada WA dalje razvijala. Osim toga, 2015. godina bila je godina pripreme obilježavanja dvadesetogodišnjice Aranžmana na plenarnoj sjednici u prosincu 2016. godine. Također, Aranžman će nastaviti provoditi outreach aktivnosti s ciljem poticanja prihvaćanja WA normi od strane država nečlanica, sudjelovanjem na zajedničkim sastancima, promicanjem najboljih praksi, bilateralnim dijalozima, terenskim posjetima, kao i interakcijom s industrijom i akademskom zajednicom.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI



- **Grupa nuklearnih dobavljača (Nuclear Suppliers Group – NSG)** – cilj joj je stvoriti multilateralnu kontrolu nad izvozom vojne robe i robe s dvojnomo namjenom koje se mogu koristiti u izradi nuklearnog oružja, te održavanje kontrolnog popisa. Republika Hrvatska sudionica je NSG-a od lipnja 2005. godine.

Grupa nuklearnih dobavljača je u 2015. nastavila svoje aktivnosti, ponajviše kroz izmjene kontrolnih popisa čime se osigurava obuhvaćanje i najnovijih tehnoloških postignuća kako bi se spriječila njihova proliferacija. Jedan od važnih aspekata Grupe za 2015. godinu bile su outreach aktivnosti prema trećim zemljama.

ZANGGER COMMITTEE

- **Zanggerova komisija (Zangger Committee - ZC)** – cilj je sprječavanje preusmjeravanja izvezenih nuklearnih materijala za civilne svrhe u proizvodnju nuklearnog oružja ili drugih nuklearnih eksplozivnih naprava. Republika Hrvatska sudionica je ZC od lipnja 2006. godine.

Na plenarnom sastanku Zanggerove komisije 2015. godine nastavljen je rad temeljem čl. 3., sta. 2., Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT) kojim se osigurava korištenje nuklearnog materijala i opreme u mirnodopske svrhe.

The Australia Group

- **Australska skupina (The Australia Group – AG)** – ima za cilj svesti rizik od širenja agensa za kemijski i biološki rat na najmanju moguću mjeru, održavanje dogovorenog kontrolnog popisa prekursora kemijskog oružja, robe s dvojnomo namjenom ključnoj u proizvodnji agensa za kemijski i biološki rat, bioloških agensa i biljnih i životinjskih patogena. Republika Hrvatska sudionica AG je od travnja 2007. godine.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Plenarna sjednica AG, održana je u lipnju 2015. godini u Perthu u Australiji radi obilježavanja 30. godišnjice režima. Članice AG dogovorile su jačanje mjera sprječavanja proliferacije. Fokus je bio na novim tehnologijama koje se mogu koristiti pri izradi kemijskog i biološkog oružja. Također, pojačane su outreach aktivnosti prema državama ne-članicama, te industriji i akademskoj zajednici kako bi se ukazalo na opasnost od državnih i nedržavnih subjekata koji žele steći znanja s ciljem razvijanja kemijskog i biološkog oružja.

Republika Hrvatska još uvijek nije sudionica **Režima kontrole raketne tehnologije (Missile Technology Control Regime – MTCR)** koji ima za cilj ograničiti širenje projektila i tehnologije za proizvodnju projektila, te održavanje kontrolnog popisa robe s vojnom i dvojnomo namjenom. Zajedno s ostalim državama članicama Europske unije, koji isto nisu sudionice MTCR-a, Republika Hrvatska obnovila je u 2015. godini zahtjev za članstvo.

Prednosti uvođenja sustava kontrole izvoza robe s dvojnomo namjenom su u strateškim razlozima i javnoj sigurnosti, ali i potencijalnoj gospodarskoj koristi. Sustav kontrole izvoza robe s dvojnomo namjenom ima gospodarsku korist jer proširuje mogućnosti za globalnu trgovinu, omogućuje uvoz robe i tehnologije čiji izvoz kontrolira zemlja izvoznik, čime olakšava strana ulaganja, potiče otvaranje radnih mjesta kao rezultat stranog ulaganja i uvezenih tehnologija, te može povećati izvoz poticanjem proizvodnje, koja zadovoljava međunarodne standarde.

KONTROLA IZVOZA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM U RH

Osnovni propis za kontrolu robe s dvojnomo namjenom je Uredba Vijeća (EZ) 428/09 od 5. svibnja 2009., kojom je utvrđen učinkovit, zajednički sustav nadzora izvoza robe s dvojnomo namjenom, kako bi se osiguralo poštivanje međunarodnih obveza i odgovornosti država članica Europske unije, posebice u vezi neproliferacije. Takav zajednički sustav nadzora i usklađene politike za provedbu i praćenje u svim državama članicama preduvjet je za uspostavu slobodnog kretanja robe s dvojnomo namjenom unutar Unije.

Kako bi se omogućila direktna primjena Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009 u Republici Hrvatskoj donesen je Zakon o nadzoru robe s dvojnomo namjenom („Narodne novine“, br. 80/2011 i 68/2013).

Zakonom o nadzoru robe s dvojnomo namjenom utvrđuju se uvjeti za nadzor robe s dvojnomo namjenom u dijelu u kojem ga propisi Europske unije ne uređuju ili su ovlastili države članice da ovo područje urede u svojim nacionalnim propisima. Zakonom se utvrđuju nadležna tijela za izdavanje dozvola, postupak izdavanja dozvola za izvoz robe s dvojnomo namjenom, prijenos unutar carinskog područja Europske unije, provoz, brokering, uvjeti za korištenje Opće izvozne dozvole Europske unije, te provođenje nadzora i kaznene odredbe. Također, u skladu sa Zajedničkom akcijom Vijeća od 22. lipnja 2000. o nadzoru tehničke pomoći u vezi s određenim vrstama vojne uporabe (2000/401/CFSP) utvrđuju se nadležna tijela za izdavanje dozvola i provođenje nadzora nad pružanjem tehničke pomoći te propisuju kaznene odredbe.

Izvoz, kako je definirano Uredbom Vijeća (EZ) 428/2009, znači carinskim propisima uređen carinski postupak prema robi s dvojnomo namjenom, koja trajno ili privremeno napušta carinsko područje Republike Hrvatske i Europske Unije, uključujući i

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

ponovni izvoz takve robe. Izvoz znači i prijenos softvera ili tehnologije putem elektroničkih medija, uključujući putem telefaksa, telefona, elektroničke pošte ili bilo kojim drugim elektroničkim sredstvima na odredište izvan Europske Unije; uključuje stavljanje na raspolaganje takvog softvera i tehnologije u elektroničkom obliku pravnim i fizičkim osobama i partnerstvima izvan Unije. Izvoz se također primjenjuje na usmeni prijenos tehnologije ako se tehnologija opisuje preko telefona.

Odgovornost za odlučivanje o individualnim, globalnim ili nacionalnim općim izvoznim dozvolama, o dozvolama za brokerske usluge, o dozvolama za pružanjem tehničke pomoći, o provožu robe s dvojnomo namjenom ili o dozvolama za prijenos unutar Unije robe s dvojnomo namjenom, navedene u Prilogu IV. Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009, imaju države članice.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

VRSTE DOZVOLA I POTVRDA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, na temelju Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom (NN 80/11. i 68/13.), izdaje:

- individualnu izvoznu dozvolu,
- globalnu izvoznu dozvolu,
- dozvolu za prijenos,
- dozvolu za pružanje brokerskih usluga,
- dozvolu za pružanje tehničke pomoći,
- dozvolu za poseban provoz,
- međunarodnu uvoznu potvrdu.

GLOBALNA IZVOZNA DOZVOLA

Ministarstvo može izdati izvozniku globalnu izvoznu dozvolu, uzimajući u obzir vrstu robe s dvojnomo namjenom, vrstu i dugoročnost izvoznih poslova, državu u koju se ta roba izvozi, te da li izvoznik ima uspostavljen Program unutarnje usklađenosti, kojim su utvrđena pravila postupanja i odgovornosti unutar tvrtke, radi osiguranja usklađenosti s odredbama i ciljevima Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009 i Zakona.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

DOZVOLE ZA PRIJENOS ROBE UNUTAR EU

Primjenom Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009 hrvatske tvrtke mogu slobodno prenositi gotovo svu robu s dvojnomo namjenom unutar carinskog područja Europske unije, odnosno bez dozvole. Dozvola je potrebna samo za robu s dvojnomo namjenom iz Priloga IV. Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009, s obzirom da se radi o robi strateškog nadzora Unije.

OPĆE IZVOZNE DOZVOLE EU

Od dana pristupanja u Europsku uniju, hrvatski izvoznici mogu koristiti Opće izvozne dozvole Europske unije (EU General Export Authorisation - GEA) za izvoz određene robe na određene destinacije bez izdavanja individualnih dozvola. Danas imamo 6 općih izvoznih dozvola Europske unije:

1. EU001 – izvoz u Australiju, Kanadu, Japan, Novi Zeland, Norvešku, Švicarsku, uključujući Lihtenštajn, i Sjedinjene Američke Države,
2. EU002 - izvoz određene robe s dvojnomo namjenom iz kategorije 1., 2. i 3. u Argentinu, Island, Južnu Afriku, Južnu Koreju i Tursku,
3. EU003 - izvoz nakon popravka/zamjene,
4. EU004 - privremeni izvoz radi izložbe ili sajma,
5. EU005 - izvoz telekomunikacija,
6. EU006 - izvoz kemikalija.

Zakonom je propisano da Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, na prijedlog Povjerenstva za nadzor robe s dvojnomo namjenom, može ograničiti ili onemogućiti korištenje Opće izvozne dozvole Unije, u skladu s uredbama Vijeća, kojima se utvrđuje

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

režim Unije za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnomo namjenom.

Izvoznik je dužan 20 dana prije prvog korištenja Opće izvozne dozvole Europske unije prijaviti se Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, koje će u roku od 10 dana izvozniku dostaviti potvrdu o prijavi.

NACIONALNA OPĆA IZVOZNA DOZVOLA

Ministarstvo može izdati nacionalnu opću izvoznu dozvolu, za određeni izvoz u skladu sa člankom 9. stavkom 4. Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009. Republika Hrvatska nije do sada izdala nacionalnu opću dozvolu.

POVJERENSTVO ZA NADZOR ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

Člankom 12. Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom propisano je da Ministarstvo izdaje izvozne dozvole, dozvole za prijenos, dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći, te dozvolu za poseban provoz robe s dvojnomo namjenom, na temelju prijedloga Povjerenstva za nadzor robe s dvojnomo namjenom.

Povjerenstvo imenuje ministar vanjskih i europskih poslova, a čine ga predstavnici ministarstava nadležnih za vanjske poslove, unutarnje poslove, obranu, carinu i gospodarstvo te ovisno o krajnjem korisniku i vrsti robe i predstavnici drugih tijela kao što su ministarstvo nadležno za telekomunikacije, zdravlje, poljoprivredu, za nuklearnu i radiološku sigurnost, sigurnosno obavještajna agencija, te gospodarska komora. Suglasnost za izdavanje dozvola daje se na temelju konsenzusa svih članova Povjerenstva.

Povjerenstvo sudjeluje i u verifikaciji programa unutarnje usklađenosti kod podnositelja zahtjeva, daje stručno mišljenje vezano uz pravilnu klasifikaciju robe s dvojnomo namjenom, razmjenjuje informacije važne za nadzor robe s dvojnomo namjenom,

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

te sudjeluje kod nadzora robe s dvojnomo namjenom, kako bi se ocijenila sukladnost robe s podacima navedenim u zahtjevu.

PROCEDURE IZDAVANJA DOZVOLE

Zahtjev za izdavanje dozvole podnosi se Ministarstvu vanjskih i europskih poslova na obrascima, propisanim u Pravilniku o obrascima zahtjeva dozvola za robe s dvojnomo namjenom („Narodne novine“, br. 44/14) i u Pravilniku o obrascu zahtjeva za izdavanje međunarodne uvozne potvrde, potvrde o krajnjem korištenju i potvrde o primitku robe s dvojnomo namjenom („Narodne novine“, br. 44/14).

Izvozna dozvola izdaje se za svaki pojedinačni izvoz. Međutim, ovisno o vrsti robe s dvojnomo namjenom, vrsti i dugoročnosti izvoznih poslova, te ovisno o državi u koju se ta roba izvozi Ministarstvo može izdati izvozniku globalnu dozvolu za izvoz istovrsne robe, za jednu ili više država.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje izvozne dozvole u roku do 30 dana, odnosno 60 dana ako je potrebno izvršiti dodatne provjere (npr. provjera krajnjeg korisnika). Potrebno je napomenuti da su ovi rokovi iznimni, te da Ministarstvo u skladu s dosadašnjom praksom izdavanja dozvola, kod urednih i jasnih zahtjeva, dozvole izdaje u roku 15 dana.

Zakonom je propisan i sustav tzv. sveobuhvatne kontrole (catch-all) koja se ne temelji na kontrolnom popisu već na krajnjoj uporabi ili krajnjem korisniku. To znači da će izvozna dozvola, dozvola za pružanje brokerskih usluga ili tehničke pomoći biti potrebna i za robu koja nije navedena u Prilogu I. Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009, ali je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova obavijestilo izvoznika, odnosno pružatelja usluge, da bi roba mogla biti namijenjena proizvodnji i širenju kemijskog, biološkog ili

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

nuklearnog oružja ili da je roba namijenjena zabranjenom krajnjem korisniku, odnosno državi prema kojoj se provode sankcije Vijeća sigurnosti UN-a, odnosno akcije na temelju odluke Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OEES) ili Europske unije. Također, ako izvoznik, odnosno pružatelj usluge, zna ili sumnja da je roba koju namjerava izvoziti, odnosno s kojom namjerava pružiti uslugu, namijenjena za navedenu krajnju uporabu ili navedenog krajnjeg korisnika, mora o tome obavijestiti Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koje će odlučiti da li je za taj posao potrebna dozvola. Izvoz, odnosno pružanje brokerskih usluga ili tehničke pomoći može se izvršiti samo nakon što Ministarstvo odobri takav posao, ili odluči da takva dozvola nije potrebna. Ove odredbe primjenjuju se naročito na izvoz u države prema kojima su uvedene međunarodne mjere ograničavanja.

Već izdana izvozna dozvola može se ukinuti ako više ne postoje uvjeti na temelju kojih je bila izdana ili se može poništiti ako se utvrdi da je bila izdana na temelju netočnih i nepotpunih podataka, a podnositelj je znao ili je morao znati da su ti podaci netočni ili nepotpuni.

TRACKER SUSTAV

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova dozvole izdaje u Tracker sustavu. Radi uspješnijeg provođenja kontrole prometa robe vojne i dvojne namjene, Hrvatska je 2009. godine počela koristiti program TRACKER kojeg joj je donirala Vlada SAD-a u okviru Programa EXBS. U proteklom razdoblju sva državna tijela koja sudjeluju u postupku izdavanja dozvola za navedene robe, umrežena su s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova u kojem je smještena glavna baza podataka.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

POPIS ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

Prilog I. Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009 utvrđuje zajednički Popis robe s dvojnomo namjenom Europske unije, koji se primjenjuje i u Republici Hrvatskoj. Popis robe s dvojnomo namjenom sastoji se od popisa međunarodnih režima i to: Wassenaar aranžmana, Režima kontrole raketne tehnologije, Grupe nuklearnih dobavljača, Australske skupine i Konvencije o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i njegovu uništenju. Donošenjem Popisa koji je usklađen s državama članicama navedenih međunarodnih režima omogućuje se ista klasifikacija i postupak izdavanja izvoznih dozvola za robu s dvojnomo namjenom u različitim državama.

Popis robe s dvojnomo namjenom potrebno je redovito ažurirati u cilju potpune usklađenosti s međunarodnim obvezama, kako bi se jamčila transparentnost te održavala konkurentnost izvoznika. Radi lakšeg snalaženja i korištenja Priloga I. objavljuje se uvijek njegova konsolidirana verzija. Izmjenom Uredbe Vijeća (EZ) 428/09 Europska komisija dobila je mandat za ažuriranje Popisa donošenjem delegiranih akata, u skladu s obvezama koje su države članice prihvatile kao članice međunarodnih režima, čime je omogućena redovita godišnja izmjena Popisa odnosno usklađenost za popisima dogovorenim u međunarodnim režimima za prethodnu godinu. Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2420/2015 od 12. listopada 2015. godine. donosi novi Popis robe s dvojnomo namjenom, a stupila je na snagu 25. prosinca 2015. Novi Popis uzima u obzir najnoviji napredak u polju tehnologije, istraživanja i inovacija , čime se osigurava transparentnost te balansiranje izvozno orijentirane trgovinske politike i kvalitetne izvozne kontrole. .

Popis robe s dvojnomo namjenom podijeljen je u 10 kategorija:

Kategorija 0 - Nuklearni materijali, postrojenja i oprema

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Kategorija 1 - Posebni materijali i srodna oprema

Kategorija 2 - Obrada materijala

Kategorija 3 - Elektronika

Kategorija 4 - Računala

Kategorija 5 - Telekomunikacije i "sigurnost informacija"

Kategorija 6 - Senzori i laseri

Kategorija 7 - Navigacija i avionika

Kategorija 8 - Pomorstvo

Kategorija 9 - Zračni i svemirski prostor i pogonski sustavi

Svaka od navedenih kategorija popisa podijeljena je na pet skupina koji određuju vrstu robe vezano uz namjenu, i to:

Skupina A - Sustavi, oprema i komponente

Skupina B - Oprema za ispitivanje, pregled i proizvodnju

Skupina C - Materijali

Skupina D - Računalni programi (Softver)

Skupina E - Tehnologija

Zadnja tri broja označavaju podrijetlo kontrole vezano za međunarodne režime:

000 - 099 - Wassenaar aranžman

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

100 -199 - MTCR - Režim kontrole raketne tehnologije

200 - 299 - NSG - Grupe za sprječavanje širenja nuklearnog oružja i materijala

300 - 399 - Australska skupina

400 - 499 - CWC - Konvencija o zabrani kemijskog oružja

Određene države imaju i nacionalne kontrole koje su određene brojevima od 901 do 999. Republika Hrvatska nije uvela nacionalni kontrolni popis za izvoz robe s dvojnomo namjenom.

Svaka skupina sadrži popis robe po točkama s detaljnim opisom robe. Pojedinačna točka robe označena je posebnom peteroznamenastom šifrom. Struktura šifre određuje namjenu uporabe robe i njenu vrstu, te podrijetlo vezano za međunarodne kontrolne režime. U peteroznamenastoj oznaci robe, pojedinačne oznake određuju slijedeće:

Prva oznaka - brojčana oznaka označava kategoriju robe u popisu (0-9),

Druga oznaka - skupina proizvoda (A-E),

Treća oznaka - brojčana oznaka označava izvor robe vezano za međunarodne kontrolne režime,

Četvrta i peta oznaka - brojčane oznake označavaju raspored robe u kategoriji i skupini.

Primjer: 2B122 - Centrifuge koje mogu prenositi ubrzanja iznad 100 g i koje imaju kontaktne prstene koji mogu prenositi električnu energiju i podatke o signalu.

Potrebno je napomenuti da ovaj način određivanja kategorije robe nije usklađen s kombiniranim sustavom Carinske tarife te je njegovo korištenje vrlo specifično.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Kako bi se olakšalo snalaženje u Popisu robe s dvojnomo namjenom uveden je Korelacijski popis tarifnih oznaka prema Integriranoj tarifi Europske unije (TARIC) koji je vezan na kontrolne oznake robe s dvojnomo namjenom prema Prilogu I. Uredbe EU 1382/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

REZULTATI KONTROLE IZVOZA U 2015. GODINI

Podaci u Godišnjem izvješću temelje se na evidenciji Ministarstva vanjskih i europskih poslova iz Tracker sustava, dostavljenim polugodišnjim izvješćima Ministarstva financija – Carinske uprave i izvješćima izvoznika i pružatelja usluge nakon izvršenog posla, sukladno člancima 19. i 21. Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom.

Republika Hrvatska nije značajan proizvođač osjetljive robe i tehnologije s dvojnomo namjenom. Najviše se izvozi roba i tehnologija s dvojnomo namjenom iz kategorije 5 - Telekomunikacije i „sigurnost informacije“.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova izdaje dozvole na temelju prijedloga Povjerenstva za nadzor robe s dvojnomo namjenom. Tijekom 2015. godine Povjerenstvo za nadzor robe s dvojnomo namjenom održalo je 14 sastanaka, na kojima se pojedinačno razmatrao svaki zahtjev. U odnosu na 2014. godinu broj sastanaka je povećan, ali još uvijek je znatno manji od broja sastanaka u 2013. godini. To je posljedica većeg broja izdanih globalnih dozvola u 2014. i 2015. godini s rokom važenja 2 godine. Na taj način određenim, odgovornim izvoznicima olakšali smo poslovanje i povećali njihovu konkurentnost, ali istovremeno povećali i njihovu odgovornost.

Prijenos robe s dvojnomo namjenom unutar Europske unije odvija se slobodno bez dozvole, osim za robu iz Priloga IV. Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009. Godišnje izvješće ne sadrži podatke o prijenosu robe s dvojnomo namjenom unutar Europske unije u 2015. godini obzirom da Republika Hrvatska nije do sada izdala niti jednu takvu dozvolu jer se radi o izuzetno osjetljivoj robi koju Republika Hrvatska ne proizvodi.

Tablica 1. prikazuje brojeve ukupno izdanih dozvola u 2015. godini. Za razliku od 2014. godine kada je izdana ukupno 31 dozvola za izvoz, u 2015. godini izdano je ukupno 40 dozvola. U 2015. godini izdano je 32 individualne dozvole, čime je nastavljen trend

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

smanjenja broja izdanih individualnih dozvola u odnosu na 2013. kad je taj broj bio 94, s obzirom da su određene individualne dozvole zamijenjene globalnim dozvolama, koje se koriste za određenu robu bez količinskog i vrijednosnog ograničenja. U 2015. izdano je 7 globalnih dozvola, te 1 dozvola za pružanje tehničke pomoći. U 2014. izdane su 2 potvrde o korištenju opće izvozne dozvole Europske unije br. EU001 i EU003, što znači da izvoznici izvoze određenu robu, u određene zemlje, bez pojedinačne dozvole. Tijekom 2015. godine nisu korištene Opće izvozne dozvole.

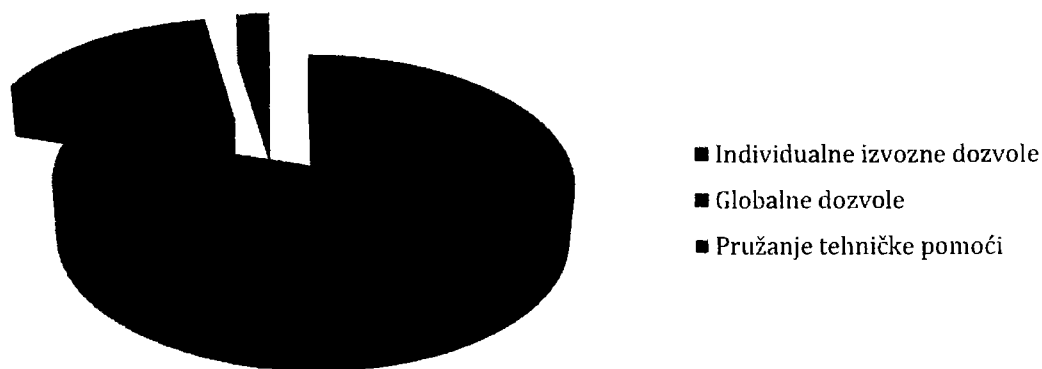
Osim zahtjeva za izdavanje dozvola Ministarstvo vanjskih i europskih poslova odgovorilo je na 114 upita izvoznika, zaprimljenih elektroničkom poštom, da li se njihova roba nalazi na Popisu robe s dvojnomo namjenom, ili da li je moguće poslovati s određenim uvoznikom, odnosno krajnjim korisnikom, posebno kada se radi o zemlji prema kojoj postoje međunarodne sankcije. U izradi odgovora konzultirani su članovi Povjerenstva iz svoje nadležnosti. Na taj način izvozniciima je pružena informacija da li započeti pregovore za određeni posao kako kasnije ne bi snosili troškove otkazivanja ugovora ili da li je moguće javiti se na određene javne natječaje. Najveći broj upita odnosio se na izvoz u Iran i Rusku Federaciju.

Tablica 1: Pregled ukupno izdanih dozvola i potvrda u 2015.

Individualne izvozne dozvole ¹	32
Globalne dozvole	7
Pružanje tehničke pomoći	1
Ukupno	40

¹ Izvoz uključuje i privremeni izvoz

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI



Grafika 1.: Pregled ukupno izdanih dozvola i potvrda u 2015.

Tablica 2. prikazuje da je najviše individualnih dozvola izdano za robu iz kategorije 5 – Telekomunikacije i „sigurnost informacije“, odnosno 18 dozvola. Za kategoriju 2 – Obrada materijala izdano je 9 dozvola, za kategoriju 1 – Posebni materijali i srodna oprema izdano je 5 dozvola.

Tablica 2: Pregled individualnih izdanih izvoznih dozvola po kategorijama prema broju dozvola

Kategorija 1	5
Kategorija 2	9
Kategorija 5	18
Ukupno	32

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI



Grafika 2. Pregled individualnih izdanih dozvola po kategorijama prema broju dozvola

Ukupan iznos odobrenih i realiziranih izvoznih dozvola naveden je u Tablici 3. Iznos ukupno odobrene vrijednosti izdanih individualnih dozvola u 2015. iznosi 2.388.319,95 , za razliku od 1.236.158,67 EUR koliki je iznos odobren u 2014. godini. Ukupno realizirana vrijednost individualnih izdanih dozvola u 2015. iznosi 1.249.943,31 EUR, dok je 2014. godine iznosila 1.151.263,25 EUR.

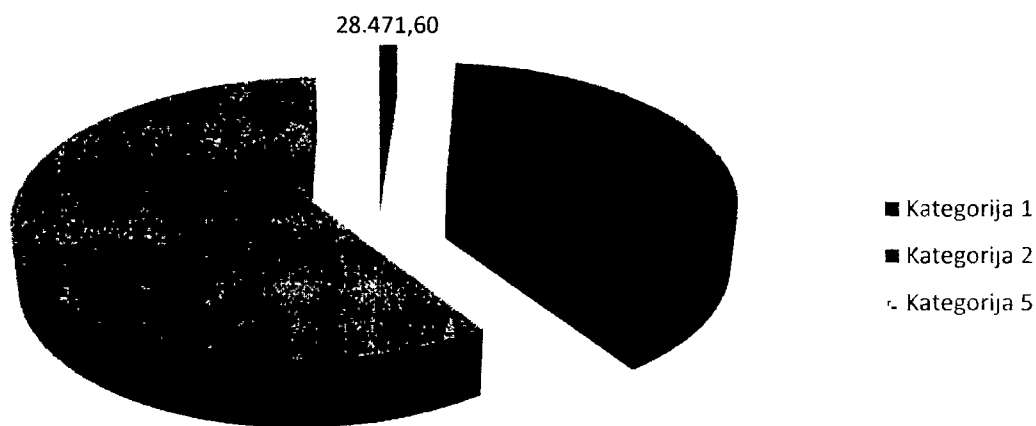
Najveća vrijednost odobrena je za izvoz robe iz kategorije 5 – Telekomunikacije i „sigurnost informacije“ u iznosu 1.417.858,35 EUR, dok je realizirano tek u vrijednosti 294.572,76 EUR. Povećan je izvoz robe iz kategorije 2 – Obrada materijala u 2015. u odnosu na 2014. 220.000 EUR i iznosi 941.990,00. Radi se o izvozu alatnih strojeva u susjedne zemlje, uglavnom za proizvodnju dijelova za automobilsku industriju. Globalne dozvole izdane u 2014. godini realizirane su 2015. u vrijednosti 674.889,36 EUR, dok su globalne dozvole izdane u 2015. godini realizirane u 2015. godini u vrijednosti 3.900.383,33 EUR.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Tablica 3: Pregled individualnih izdanih izvoznih dozvola po kategorijama prema vrijednosti

	Odobrena vrijednost/EUR	Realizirana vrijednost/EUR
Kategorija 1	28.471,60	13.380,55
Kategorija 2	941.990,00	941.990,00
Kategorija 5	1.417.858,35	294.572,76
Ukupno	2.388.319,95	1.249.943,31

Izvor: Evidencija Ministarstva vanjskih i europskih poslova



Grafika 3.a: Pregled individualnih izdanih izvoznih dozvola po kategorijama prema vrijednosti – odobrena vrijednost u EUR-ima

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI



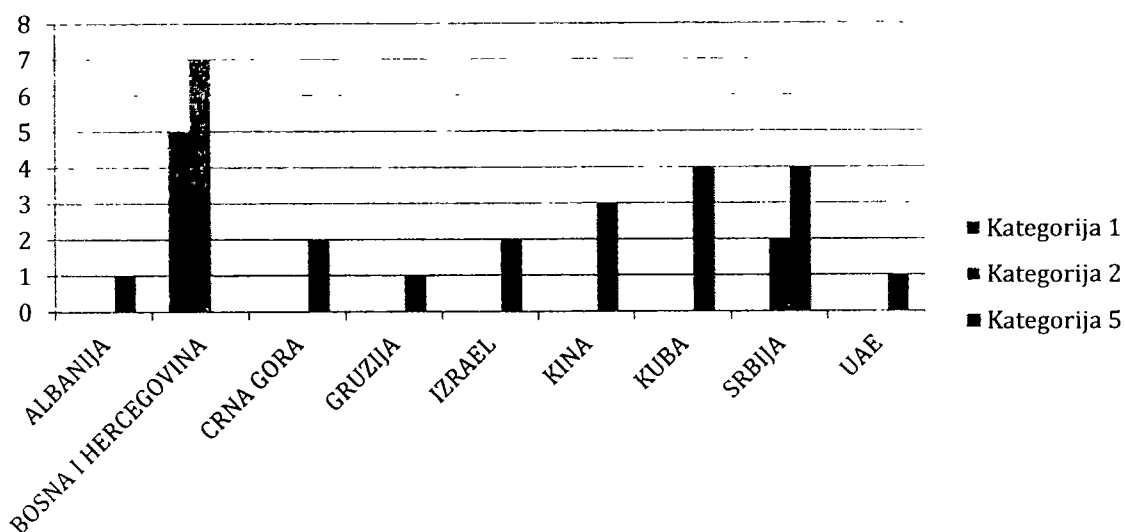
Grafika 3.b: Pregled individualnih izdanih izvoznih dozvola po kategorijama prema vrijednosti – realizirana vrijednost u EUR-ima

U Tablici 4. naveden je pregled izdanih izvoznih dozvola po kategorijama prema zemljama. Najveći broj dozvola izdan je za izvoz u Bosnu i Hercegovinu i to za robu s dvojnomo namjenom iz kategorije 2- Obrada materijala i kategorije 1- Posebni materijali i srodna oprema.

Tablica 4: Pregled izdanih izvoznih dozvola po kategorijama prema zemljama
(proizvodi s Popisa robe s dvojnomo namjenom)

	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 5
Albanija			1
Bosna i Hercegovina	5	7	
Crna Gora			2
Gruzija			1
Izrael			2
Kina			3
Kuba			4
Srbija		2	4
UAE			1

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI



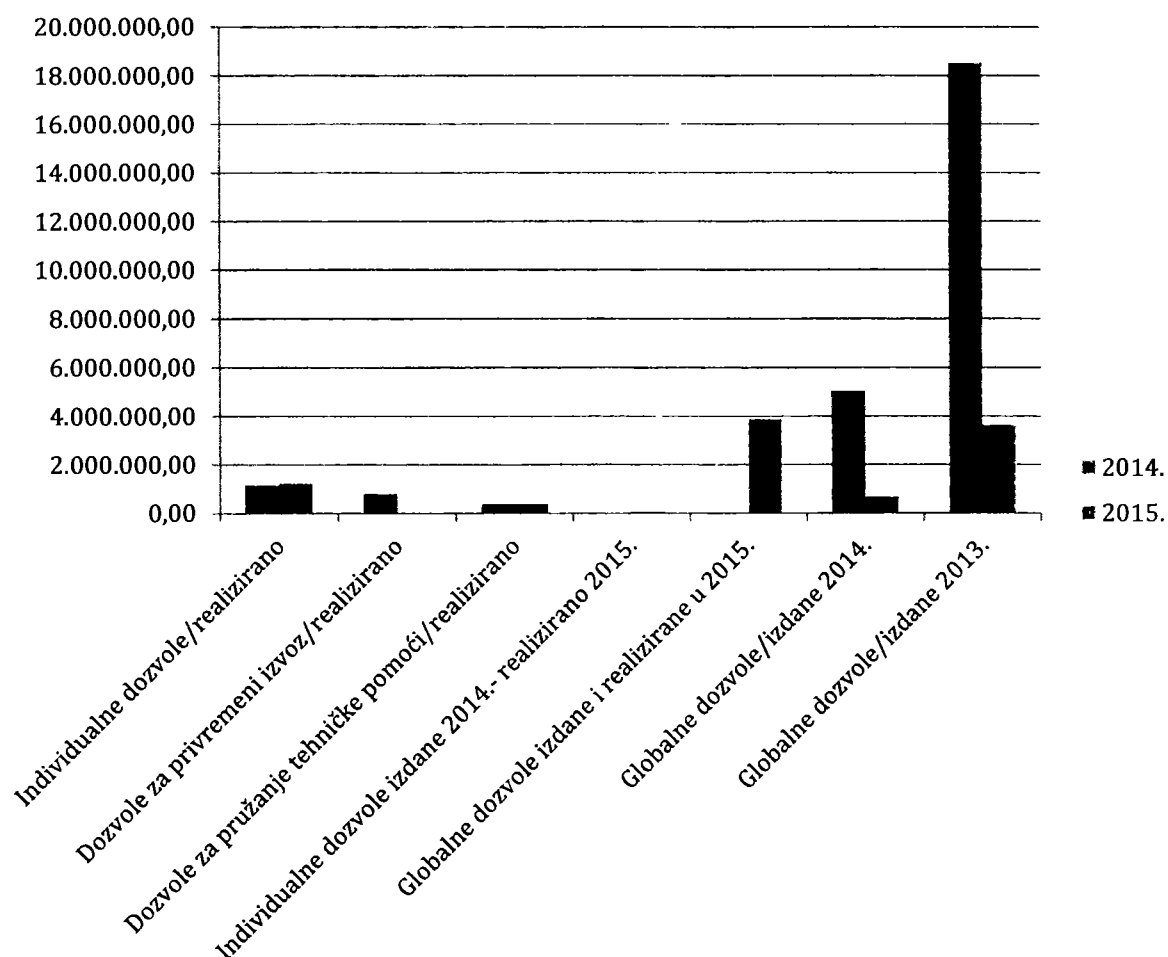
Grafika 4.: Pregled izdanih dozvola po kategorijama prema zemljama

Tablica 5. daje usporedni prikaz realiziranih vrijednosti u 2014. i 2015. godini. Ukupna vrijednost realiziranog izvoza robe s dvojnomo namjenom u 2015. godini iznosi 9.938.062,17 EUR što je za 61,64% manje nego u 2014. godini.

Tablica 5: Realizirana vrijednost izvoza robe s dvojnomo namjenom u 2014. i 2015. u EUR-ima

Realizirana vrijednost robe s dvojnomo namjenom - EUR	2014.	2015.
Individualne dozvole	1.151.263,25	1.239.316,25
Dozvole za privremeni izvoz	790.000,00	10.627,06
Dozvole za pružanje tehničke pomoći	396.000,00	396.000,00
Individualne dozvole izdane 2014.		80.521,60
Globalne dozvole izdane u 2015.		3.900.383,33
Globalne dozvole/izdane 2014.	5.038.243,87	674.889,36
Globalne dozvole/izdane 2013.	18.528.837,61	3.636.324,57
UKUPNO:	25.904.344,73	9.938.062,17

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI



Izvor: Evidencija Ministarstva vanjskih i europskih poslova

Grafika 5.: Realizirana vrijednost izvoza robe s dvojnomo namjenom u 2014. i 2015.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

PRILOZI

Prilog 1: Individualne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom za razdoblje 2015. – proizvodi s Popisa robe s dvojnomo namjenom

Prilog 2: Globalne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2015. i realizirane u 2015.

Prilog 3: Dozvole za privremeni izvoz robe s dvojnomo namjenom za razdoblje 2015.

Prilog 4: Dozvole za pružanje tehničke pomoći za robu s dvojnomo namjenom za razdoblje 2015.

Prilog 5: Individualne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2014. godini, a realizirane u 2015.

Prilog 6: Globalne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2013. godini, a realizirane u 2015.

Prilog 7: Globalne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2014. godini, realizirane u 2015.

Prilog 8: Dozvole izdane i realizirane u 2015.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Prilog 1: Individualne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom za razdoblje 2015. –
proizvodi s Popisa robe s dvojnomo namjenom

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVOLA	VRSTA ROBE	KATEGORIJA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	ODOBRENA VRIJEDNOST		REALIZIRANA VRIJEDNOST	
BIH	7	Oprema za ispitivanje, pregled i proizvodnju	kat. 2	746.910,00	EUR	746.910,00	EUR
BIH	5	Kemikalija	kat. 1	28.471,60	EUR	13.380,55	EUR
UKUPNO	12			775.381,60	EUR	760.290,55	EUR
ALBANIJA	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor; softver	kat. 5	52.138,10	EUR	52.138,10	EUR
UKUPNO	1			52.138,10	EUR	52.138,10	EUR
CRNA GORA	2	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor; softver	kat. 5	197.721,21	EUR	197.721,21	EUR
UKUPNO	2			197.721,21	EUR	197.721,21	EUR
KUBA	4	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor; softver	kat. 5	30.665,21	EUR	18.461,12	EUR
UKUPNO	4			30.665,21	EUR	18.461,12	EUR
IZRAEL	2	Sustavi, oprema i komponente	kat. 5	3.724,00	EUR	0,00	EUR
UKUPNO	2			3.724,00	EUR	0,00	EUR
SRBIJA	2	Kemikalija	kat. 2	195.080,00	EUR	195.080,00	EUR
	4	Oprema za ispitivanje, pregled i proizvodnju	kat. 5	42.457,92		15.225,27	EUR
UKUPNO	6			237.537,92	EUR	210.305,27	EUR
KINA	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor; softver	kat. 5	1.080.124,85	EUR	0,00	EUR
UKUPNO	1			1.080.124,85	EUR	0,00	EUR
UAE	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor; softver	kat. 5	400,00	EUR	400,00	EUR
UKUPNO	1			400,00	EUR	400,00	EUR
UKUPNO	29			2.377.692	EUR	1.239.316	EUR

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Prilog 2: Globalne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2015. i realizirane u 2015.

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVOLA	VRSTA ROBE	KATEGORIJA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	ODOBRENA VRIJEDNOST	REALIZIRANA VRIJEDNOST
ARMENIJA	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	0,00
UKUPNO	1			EUR	0,00
BOSNA I HERCEGOVINA	3	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	1.547.107,58
UKUPNO	3			EUR	1.547.107,58
CRNA GORA	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	641.242,08
UKUPNO	1			EUR	641.242,08
KOSOVO	2	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	1.712.033,67
UKUPNO	2			EUR	1.712.033,67
UKUPNO				EUR	3.900.383,35

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Prilog 3: Dozvole za privremeni izvoz robe s dvojnomo namjenom za razdoblje 2015.

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVOLA	VRSTA ROBE	KATEGORIJA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	ODOBRENA VRIJEDNOST		REALIZIRANA VRIJEDNOST	
GRUZIJA	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor; softver	kat.5	8.367,06	EUR	8.367,06	EUR
KINA	2	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor; softver	kat.5	2.260,00	EUR	2.260,00	EUR
UKUPNO	3			10.627,06	EUR	10.627,06	EUR

Prilog 4: Dozvole za pružanje tehničke pomoći za robu s dvojnomo namjenom za razdoblje 2015.

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVOLA	KATEGORIJA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	ODOBRENA VRIJEDNOST		REALIZIRANA VRIJEDNOST	
PAKISTAN	1		396.000,00	EUR	396.000,00	EUR
UKUPNO	1		396.000,00	EUR	396.000,00	EUR

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Prilog 5: Individualne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2014. godini, a realizirane u 2015.

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVOLA	VRSTA ROBE	KATEGORIJA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	ODOBRENA VRIJEDNOST		REALIZIRANA VRIJEDNOST	
BOSNA I HERCEGOVINA	1	Oprema za ispitivanje, pregled i proizvodnju	kat.2	62.500,00	EUR	62.500,00	EUR
UKUPNO	1			62.500,00	EUR	62.500,00	EUR
KUBA	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor	kat.5	18.021,60	EUR	18.021,60	EUR
UKUPNO	1			18.021,60	EUR	18.021,60	EUR
UKUPNO				80.521,60	EUR	80.521,60	EUR

Prilog 6: Globalne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2013. godini, a realizirane u 2015.

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVOLA	VRSTA ROBE	KATEGORIJA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	ODOBRENA VRIJEDNOST	REALIZIRANA VRIJEDNOST	
Bosna i Hercegovina	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	2.406.987,74	EUR
Crna Gora	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	248.788,41	EUR
Republika Kosovo	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	975.918,02	EUR
Makedonija, Albanija, Kosovo, BiH, Crna Gora	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	4.630,40	EUR
UKUPNO	4			NEOGRANIČENO	3.636.324,57	EUR

GODIŠNJE IZVJEŠĆE U 2015. GODINI

Prilog 7: Globalne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom izdane u 2014. godini, realizirane u 2015.

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVOLA	VRSTA ROBE	KATEGORIJA ROBE S DVOJNOM NAMJENOM	ODOBRENA VRIJEDNOST	REALIZIRANA VRIJEDNOST	
Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Bjelorusija	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	14.860,08	EUR
Moldavija	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	28.238,82	EUR
Bjelorusija	1	Telekomunikacijski sustavi, oprema, komponente i pribor, softver	kat.5	NEOGRANIČENO	631.790,46	EUR
UKUPNO	3			NEOGRANIČENO	674.889,36	EUR

Prilog 8: Dozvole izdane i realizirane u 2015.

R/Br	VRSTA DOZVOLE	BROJ IZDANIH DOZVOLA	IZDANO u 2015. u EUR	REALIZIRANO u 2015. u EUR
1	Izvozne dozvole - DI	29	2.377.692,89	1.239.316,25
2	Globalne dozvole - DG	7	NEOGRANIČENO	3.900.383,33
3	Dozvole za privremeni izvoz - DS	3	10.627,06	10.627,06
4	Dozvole za pružanje tehničke pomoći - DP	1	396.000,00	396.000,00
	UKUPNO IZDANIH DOZVOLA U 2015.g.	40		5.546.326,64
5	Izvozne dozvole - DI - izdane u 2014. g. a realizirane u 2015.g.	2	80.521,60	80.521,60
6	Globalne dozvole - DG - izdane u 2014.g. a realizirane u 2015.g.	3	NEOGRANIČENO	674.889,36
7	Globalne dozvole - DG - izdane u 2013.g. a realizirane u 2015.g.	4	NEOGRANIČENO	3.636.324,57
	UKUPNO REALIZIRANO U 2015. godini u EUR			998.062,17